

Tôi ra tù “cải tạo” giữa năm 1981. Vợ nhà kiêm cC3i ấy còn khó khăn lúc còn ở trong trại tù. Đi xin việc không ai chịu nhận nên mất sĩ quan “nguyên” mới được tha.

Hợp tác xã nào cũng nhìn tôi với ánh mắt nghi kỵ và nguyền rủa.

Tôi xin vào HTX Đất với màn đỡ đất gia công thì ông Chủ Nhiệm mới cho nói chuyện mới xong:

- Mày ông tù cải tạo mới về lãnh sự rồi đem bán lấy tiền về t bị biên, chúng tôi lấy gì để cho Nhà nước?

Xin vào HTX Xây Đất ông Chủ nhiệm hỏi có biết cầm bay xây nhà không?

- Không!

Có biết lát gạch hoa nền nhà không?

- Không!

- Cái gì cũng không biết thì xin vào Xây Đất làm được cái gì?

Quả thật, ngày xưa chọn cái nghề dạy học tôi cũng đâu là yên phận mới được. Hay đâu sau mất cuộc đời, bị biến chế hóa ruộng dâu. Ông xuống thành phố. Chăn trâu, đày tớ lên làm ông chủ. Tôi trở nên hèn hạ, chửi vả, không biết phải làm gì để có thể mới ngày kiếm ra một ký gạo để nuôi con. Đi ăn cắp thì không thể được rồi. Mà đồ ăn cắp được khi thiên hạ ai cũng đi ăn cắp.

Hồi còn ở trong tù, năm 1979 là năm đói nhất, tôi còn có thể lên ăn cắp (trong tù gọi là đi cải thiện) củ khoai, củ sắn hoặc bỏ cái bắp chuối, vứt trái cà mà ăn. Bây giờ ở thành phố lấy khoai sắn chuối cà đâu mà đào trộm, bỏ trộm?

Thật là thiên nan vạn nan. Không lẽ bây giờ lại xin đi tù cải tạo vài năm nữa! Thật là vô lý!

Còn bây con không lẽ để cho cha mẹ già yếu nuôi họ mãi sao?

Cuối cùng, tôi cũng được ông Chủ nhiệm HTX Xây Đất thông tình dành cho một công việc không chuyên môn là đạp xe ba gác chở xà bần đi đổ. Ấy cũng là nhờ tôi nói vào cửa hàng bán, con ông Chủ nhiệm, cũng đi “cải tạo” mới về như tôi.

Công việc này rất nặng nhọc. Nhất là lúc đạp ngược gió thì trở ngược cái xe ba gác đẩy tú h xà bần gõch đá vụn, nặng lên gấp đôi. Tuy vậy tôi cũng cố gắng sức để được một tháng lãnh được 120 đồng bạc và đưa cho má tôi để phụ thêm tiền chi.

Được cái vui là đám tù được tha chúng tôi, đưa thì đạp xe xích lô, đưa thì khuân vác ch... làm thợ lao động tay chân, mới khi gặp nhau, ngó quán cóc vỉa hè uống ly cà phê đen, phì phà điếu thuốc rê - bỏ lăn xe - bù khú năm ba câu chuyện rồi đưa nhau đi đưa kia bên nhà ngó ý tình quan - ráng lên - ngày mai trở lại sáng!

Trong thời gian này tôi dần dần kiếm được nhọc nhằn và công việc vì chưa kiếm được việc khác khá hơn, hợp với sức khỏe hơn. Tôi đâm ra bị quan và buồn rầu với ý nghĩ tuy vất vả - “Chẳng lẽ cuộc đời mình sẽ mãi mãi như thế này sao? Các con mình lớn lên cũng sẽ như thế này sao?” - Một vị nhân ái trước mắt tôi đến tận hải hùng.

Vậy mà vị nhân ái hải hùng bên câu truyện xảy ra ở ngoài Bắc, cái nội của Xã Hội Chủ Nghĩa đã được xây dựng giữa năm 1945.

Khoảng cuối năm 1983, một hôm có anh bạn lên đưa cho tôi một bài báo bên giởy quay rô nê ô, đã ngã màu vàng. Chết đã sang tay người khác. Anh bạn thì thở:

- Ở ngoài Bắc dân họ còn khổ hơn mình rất nhiều. May mà mình ở trong Nam. Anh về nhà để rồi sẽ biết. Cũng an ủi cho mình lắm! Nghe nói tác giả đang ở trong Sài Gòn tránh sự trở thù của địa phương. Họ đang tìm kiếm ông ấy.

Thì hôm đó, nằm trên gác vắng, tôi moi túi quần ra 3 tờ giấy in cái truyện có nhan đề “Cái đêm hôm ấy... đêm gì?” Tác giả là Phùng Gia Lộc cũng chính là nhân của cái đêm hôm ấy. Được

một mặt ch xong cái truy n, tôi b ng l nh mình, ghê r n, ghê t m cho cái xã h i nông thôn mi n B c và t h i sao mi n B c l i đôi kh đ n nh v y mà b n c ng quy n đ a ph ng sao có th ác đ n cái đ vô tâm, m t nhân tính nh th đ c. C ng s n là nh th sao? Th c ch t cách m ng vô s n là nh th sao?.

Năm 1975, Vi t c ng v a c ng chi m mi n Nam xong, chúng tôi b chúng l a lùa vào các tr i giam trong r ng g i là đ “h c t p” ngay. (Ồi! Ch nghĩa sao mà tráo tr làm v y!) t trong tù, m y tên qu n giáo đ u ngu đ t h t nên c b t chúng tôi làm vi c qu n qu t nh trâu, nh bò thoi. Th nh tho ng lên l p, c b n c m t sách nói nh v t r ng “Cu H đã nói...” Th t ra, chúng cũng ch ng bi t c ng s n hay cách m ng là cái gì. Tròn méo ra sao. C đ i tr n chui, tr n nhũi trên núi, trong r ng, dám ch c ch a bi t “Cu H” c a chúng m t ngang, mũi đ c ra sao. Lúc nh đi chặn trâu, chặn bò r i b b t lên núi đ khiêng đ n hay đào h m, hay làm giao liên b y b gì đó thoi. Vì v y chúng cũng không hình dung ra cái xã h i g i là Xã h i Ch Nghĩa ra sao c .

Vào mi n Nam, sau năm, sáu năm, Vi t c ng ch thi hành đ c m i m t vi c là cào b ng và làm xã h i thêm đôi kh ch ch a th b t ép dân chúng vào khuôn nh mi n B c đ c. Vì v y kh đ c cái truy n c a tác gi Phùng Gia L c tôi h t s c bàng hoàng và ghê t m. C t ng t ng ra gia đình tôi lâm vào hoàn c nh y là rừng mình?

H i t ng l i lúc còn trong tù, ngày nào cũng nh ngày nào, t 6 gi sáng đ n 6 gi chi u, cu c đ t, c y lúa, làm c ... nói chung là lao đ ng đ ki u t đ ng ru ng đ n núi r ng, đ n cây đ n g ... tuy c c kh đó nh ng v n có cái ăn, dù ít, dù ăn đ n s n kh4, ăn đ n bo bo... v n không có cái c nh b đối, b đ i x tàn ác nh t trong truy n, th c c nh c a nh ng xã, thôn mi n B c. Câu truy n “Cái đêm hôm y... đêm gì?” c ám nh, đè n ng mãi trong tâm trí tôi. Nhi u đêm ng tôi c th y ác m ng mình là ng i đang trong cu c. Ng i dân đã đối s p ch t đ n n i mà v n c ph i “n p s n” cho đ ch tiêu c a đ ng đ a ra. Không có thóc đ n p đ thì đ ng có bi n pháp m nh.

Hãy nghe tác gi k lúc b n dân quân s c vào nhà:

“... Ng i b p tôi h i v : - “Nhà mình còn thi u c a h p tác xã bao nhiêu thóc n a em?

Cô y không tr l i tôi mà nói r t vô l : - “Có bi t th này, đái tồ tồ vào, ch t i gì lồi v . Cha đ i! B a tr c thì tuyên b v t đ c n y ăn n y, ng i ta m i h p l n xu ng n c l t mà g t ng bông lúa. Nay l i gi trở gi m t l . Tôi v v : - “Thôi! L t thì l t c làng, em ! Em nói xem, so v i t ng s n ph i n p, nhà ta thi u bao nhiêu? – “M t t m i hai cân, em đã trình bày v i nhà anh Đ i tr ng r i.

...

“B ng ti ng k ng g g i c giã liên h i. K ng kh p xã: T đ i 1 đ n đ i 15, nh m t s bùng n dây chuy n. Ti ng loa phóng thanh m h t c đ c b n tin, k ho ch huy đ ng l ng th c c a t nh và ch th c a t nh y v công tác l ng th c. Hoàng văn Nhân, đ i tr ng đ i 12, đ c lên loa danh sách nh ng nhà thi u thóc ch a giao n p cho h p tác xã. Đền đóm soi r ng r c c các ngã đ ng. Chó s a i là chó s a.

... G n m t gi sáng, công an, dân quân đã p đ n các nhà n thóc. Ti ng chó s a vang, ti ng l n kêu ềng c nh b ch c ti t c các nhà chung quanh...

Bên nhà ông Ái, lảng gi ng cách nhà tôi m t hàng rào, công an và dân quân đang lũng s c. Ti ng ông bà Ái kêu xin và ti ng quát lác, tôi ngh rõ m n m t. – “C b t l y cái xe đ p! Phích, xô, b t ráo!

E1 c ng nhà tôi đã có b c chân rình r ch, con chó m c đang có ch a b qu t, kêu .

C ch c ch c ch.

- Ch cò L c, m c a ra!

Tiếng thỏng bé trong buồng khóc thét. Thỏng Thỏ đang ôm tôi, nghe em khóc cũng òa khóc toáng lên. Thỏng Hỏc 12 tuổi đã học lớp 8 rồi, mà cũng nín thở tôi run bần. Nghe tiếng quát lớn thỏ hai, từ nhà bếp, tôi chạy lên. Mọt luông đèn pin soi giũa mọt làm tôi lóa mắt, phỉ ỉ tay che.

- Có chuyện gì đấy, các bạn trẻ ời?
- Thu thóc, thu thóc chớ còn gì, ông đừng hỏi vớ.

...

Chợt vớ “hỏ pháp” nhìn chòm chòm vào cửa quan tài đở đở ỉ gổm bàn thờ, rồi đi ỉ ỉ, vớ a gổ vớ a hỏi:

- “Cái gì trong này chớ ỉ c? - Im ỉ ng... - “ Cái gì trong này, chớ nói mau? Vớ tôi ỉ p ứng. Tôi mu ỉ n tở t thỏ. - “Có cái gì đâu... Mỏy vớ hỏm hỏ ỉ ỉ, đở p ỉ t nghiêng một cái. Nỏp vắn thiên bung ra, lúa chỏy rào rào. Cỏ toán reo lên nhỏ mọt hiỏp đào vàng trúng vớ a: - “A! Lúa!! Lúa! Lúa! Anh em ỉ ỉ. Ghê thỏt! Thỏ mà giỏ nghèo giỏ khỏ. Mỏ tôi chỏ ng gỏy vái dài: - ‘Van các anh! Cỏ nỏ m cỏ n cỏ tôi ỉ y các anh! Lúa cỏ a tôi. Đó là tở lúa cỏ a hai đở a con gái hỏ n mua góp ỉ ỉ cho, đở hôm sau tôi chỏt, bà con thỏ ỉ ng mà chỏy đở n=2 0ăn ỉ ng cỏ m sỏt”.

Bà cỏ nói nhỏ rỏm: - “Đã bỏ o xây phỏ a đi cho con nó ăn không nghe. Cỏ bỏp mỏm bỏp miỏ ng, đở dành làm chi. Sỏ ng chỏ thỏy đâu nỏ a là”!

Mọt tay râu tóc ỉ m xỏ m hỏi: - “Chớ có gánh đi hay không thì bỏ o”?

... Hỏ xúm vào khiêng bàn thờ ra đở lỏi hỏm lúa. Bỏt đở hai thỏ ng Hỏc và Thỏ tỏ bỏp tuôn lên, ôm ỉ y chân chỏ vớ, van rỏ ỉ rít: - “Cháu van các chú! Các chú đở ng ỉ y lúa này đi. Lâu nay các cháu phỏ ỉ nhỏ n đở dành bỏ a sau cúng cỏ bà, làm ma bà”! - “Buông ra đi! Ô hay! Đở con nít”! Bà cỏ loỏ ng choỏ ng đi ỉ ỉ, giỏ gỏy cỏ n: - “Các ông không thỏ ỉ ng trỏ, thì các B 4ng thỏ ỉ ng ỉ y thân già, đở ỉ y phúc đở c cho con cháu. Vì hỏ đá vỏ p gỏy, ỉ ỉ yỏ u nhỏ con căng cỏ c ỉ t, bà cỏ ngỏ chỏ ng queo nhỏ chiỏ c ghỏ đở. - “Ôi Đỏ ng ôi là Đỏ ng ôi! Chính phỏ ôi... Trỏng xuỏ ng mà coi...”

Tôi xỏ c mỏ lên giỏ ỉ ng, bỏt mỏ m cỏ ỉ ỉ: - “Mỏ ! Mỏ không đở c la nhỏ thỏ ! Đây không phỏ ỉ Đỏ ng! Đỏ ng ta không làm thỏ ! Đỏ ng không chỏ trỏ ỉ ng thỏ này!

Tôi nói vớ y và ngoỏ p hai hàm răng vào cỏ tay mình đở tìm giỏ cái gì cỏ chỏ c tung ra.

... Vì cỏ thỏ tỏ nhà tôi đêm 26 tháng 11 năm 1983, ngỏ ỉ ỉ ngoài cuỏ c hỏ n cho là mình bỏ a. Cho đỏ n nay, mỏ ỉ khi nghĩ đỏ n, tôi cỏ thỏ ng thỏ t hỏ ỉ mình: - “ Cái đêm hôm ỉ y đêm gì?”

Năm 1950 Hỏ lãnh chỏ thỏ tỏ Liên Xô, Trung Quỏ c vớ nỏ c cùng vớ ỉ Trỏ ỉ ng Chỏnh - Đỏ ng xuân Khu phát đỏ ng chỏnh sách “Cỏ ỉ cách ruỏ ng đỏ t” long trỏ ỉ ỉ đỏ tỏ miỏ n Bỏ c, gỏ n 6 năm, chỏ m đỏ t vào mùa Thu năm 1956, giỏ t oan hỏ n ba trăm ngàn ngỏ ỉ ỉ dân quỏ vô tỏ ỉ bỏ qui kỏ t là thành phỏ n đở a chỏ (thỏ t ra chỏ là trung nông) đỏ thi hành chỏ đở cỏ ng sỏ n. Sau khi bỏ dân chúng lên án, nguyỏ n rỏa lên tỏ n trỏ ỉ xanh, Hỏ giỏ vớ khỏc lỏc nói là sai ỉ m, đỏ y Võ Nguyên Giáp ra làm con vỏ t tỏ thỏ n đỏ xin ỉ ỉ vớ ỉ nhân dân và hỏ a sỏ tiỏ n hành sỏ a sai. Trong khi đó Hỏ và Trỏ ỉ ng Chỏnh lỏnh mọt thay vì phỏ ỉ chỏ u trách nhiỏ m nỏ ng nhỏ t vớ tỏ ỉ ác này.

Tuy nhiên cái vớ c mà đỏ ng và Chỏnh phỏ cỏ a ông Hỏ sỏ a sai đã tiỏ n hành nhỏ thỏ nào? Ta hãy nghe nhỏ ng ngỏ ỉ ỉ nông dân khỏ n khỏ sỏ ng sỏt sau đỏ t “cỏ ỉ cách” đó kêu rỏu:

Hỏ già nói chỏyỏ n sỏ a sai. Sai rỏ ỉ cỏ sỏ a, sỏ a rỏ ỉ cỏ sai. Đỏ ng ta có ỉ m anh tài. Sai hoài sai mãi, sỏ a hoài cỏ sai.

Rỏ ràng là thỏ đỏ n gian hùng cỏ a Tỏo Thỏo bỏ ng cách “tát bùn sang ao” hỏ c là “lủi mọt bỏ c tiỏ n ba bỏ c”, cỏ thi hành chỏnh sách trỏ ỉ c sau nhỏ mọt, Hỏ và đỏm hỏ u duỏ cỏ a Y không thỏ

đi chích hóc ng c a đ ng c ng s n Trung Qu c đ ra. Lâu lâu đ “x n i xú b p” lòng cảm ph n c a dân i nói là “sai l m” r i “s a sai”. C nh th , H cho b n đàn em t p t c con đ ng s t máu dài dài.

Th i gian t năm 1956 v i “C i cách ru ng đ t”, đ n 1983, câu chuy n vô cùng “đen t i và bi th m” n nông thôn “Cái đêm hôm y... đêm gì?” c a Phùng Gia L c, đã cách nhau g n ba m i năm, sao v n c gi ng nhau nh dúc.

Câu chuy n “C u cho b o chúa s ng lâu” trong C H c Tỉnh Hoa tuy có cay đ ng m a mai nh ng v n c đ ng v i đ ng c ng s n Vi t Nam. Tuy H đã ch t, b ph i th y m y ch c n=C 4m Ba Đình, nh ng cái ác i càng đ c gia tăng c ng đ nhi u h n b i tay sai đàn em nh Lê Du n, Lê Đ c Th ...

Ngày H b o chúa còn s ng, ch nh ng ai thu c thành ph n trí, phú, đ a, hào m i b “đào t n g c tr c t n r ” đ tiêu di t, đ ch còn l i toàn là b n c nông, t o ra m t giai c p m i, xây đ ng m t xã h i m i, Xã h i Ch nghĩa. Đó là m t thiên đàng o t ng mà ch nghĩa c ng s n Qu c t nói chung, c ng s n Vi t Nam nói riêng, nh m t i đ xích hóa toàn th gi i thành m t th gi i đ i đ ng: Ng i không bóc l t ng i, ai ai cũng đ c h ng c nh m no h nh phúc.

Gi đây b o chúa H ã ch t, nh ng k k th a n i ng i còn b o tàn h n H nhi u. B n chúng càn quét tri t h , bóc l t luôn c cái đám “dân ngu khu đen, kh rách áo ôm” mà ngày x a chúng l i đ ng làm l c l ng nòng c t trong vi c truy b c đ u t , không ch a m t ai c .

Th m c nh đêm 26 tháng 11 năm 1983 xã Phú Yên, huy n Th Xuân đã nói lên h t cái th đ n tàn đ c h đã dùng đ đ m l i “m no h nh phúc c a thiên đ ng c ng s n”. T p đoàn b o chúa Du n, Đ ng n i t p xây đ ng, tròn tr m m t ph n ba th k , đã đ t đ c k t q a vô cùng t t đ p!. T t đ p đ n đ v c a tác gi câu truy n “Cái đêm hôm y... đêm gì?” đã quá “s B Bng” mà “ca” lên r ng:

- Ch nh ki m li u thu c chu t, cho vào n i cháo, ăn h t c nhà cho s ng cái đ i...

Nh g n 6 năm tù “c i t o” trong nhà tù nh c a b o quy n C ng s n, tôi đã th y đ c s gian trá vô cùng ác đ c và nham hi m m t cách tinh vi c a Vi t c ng nên tôi không bao gi tin b t c m t đ i u gì c ng s n nói c . Cho nên, chúng dù có “đ i m i” có “thoáng”, có t do, dân ch “g p ngàn l n t b n” đi n a tôi cũng nh t quy t đ m t m gia đình ra đi. Cái s thay đ i c a chúng gi ng nh con t c kè đ i màu da tùy lúc, tùy n i. B n ch t v n là con t c kè. Tôi ra đi đ tìm cái t do đích th c dù ch nh b ng m t ph n ngàn cái t do bánh v c a c ng s n đang ph bày đ tuyên truy n l a g t nhân dân trong n c.

...

Sau 15 năm s ng và làm vi c c cái x t b n chuyên “bóc l t và hút máu ng i lao đ ng”, v ch ng tôi đ n tu i ngh h u, đã dành đ m đ c m t s ti n đ có th v quê nhà Vi t Nam, t u m t căn nhà nh , xung quanh có chút v n tr ng năm ba cây c nh đ vui thú tu i già cho h t qu ng đ i còn l i.

Đó là ni m m c nh nhoi c a nhi u k ly h ng trong tu i x chi u.

Khi bi t đ c ý đ nh c a chúng tôi, ông nh c tôi năm nay đã 86 tu i, đã b ch y kh i mi n Trung t cái đ “9 năm kháng chi n” lúc h y còn thanh niên, gia đình b đ u t , đã v i vàng khuyên:

- Các con à! Cái b n C ng s n dù có ba m i năm, năm m i năm sau n a v n c s t máu y s i. Gi đây ng i trong n c, dù đã h n ba m i ba năm hòa bình l p l i, nhi u ng i cũng v n đang tìm cách ra đi thì các con không có lý do gì đ đ i đ t l n th hai n a mà m c tr v . Các con luôn h y nh l i ông Thi u nói.

Sau đó ông g i qua cho chúng tôi m t t báo, trong đó có bài vi t c a tác gi là nhà văn, nhà th Nguyễn Quang Thi u v i nhan đ : “Quy tr tài s n t ng đ ng” nh ng theo bC3o đ i n t

Dân Trí thay bằng cái tit “Chuyện khó tin ở vùng quê đau khổ” vẫn còn cho là nhẽ, không đi n t h t n i dung s vi c.

Đ c xong bài báo, tôi bằng th y bằng hoàng. Cái xúc c m chán ngán bu n r u l n l n v i cái ph n n c m h n h n ba ch c năm nay t t ng ch ng nh đã phai nh t ít nhi u đ i v i cái ch đ b t nhân, tàn đ c c a c ng s n trong tôi, gi l i bùng lên mãnh li t.

M y năm g n đây, chúng ra s c kêu gào “hòa h p hòa gi i dân t c” đ l i kéo ng i Vi t h i ngo i tr v g p s c xây đ ng đ t n c. Nào là “quê h ng là chùm kh ng t”, nào là “khúc ru t ngàn đ m” nào là “m t ph n xC6 ng th t không th tách l i”, nào là “Vi t ki u yêu n c” vẫn vẫn... nghe r t thân th ng, âu y m, l i l quay ngo t 180 đ v i mi ng l n l i r n, đ y s t máu cu ng sát c a chúng tr c kia.

Nh ng đ ng sau nh ng l i đ ng m t chiêu đ ng i Vi t h i ngo i nh th , thì th c t trong n c t p đoàn b o quy n Hà N i đã cai tr ng i dân nh th nào?

Ta hãy theo dõi bài phóng s c a Nguyễn quang Thi u.

Bài báo đ c m đ u bằng cách gi i thi u v nh ng “tuy t chiêu” mà con cháu c a “Cu H ” đang áp đ ng t i Thanh Hóa - m nh đ t l m tài, nhi u t t thu c b c nh t Vi t Nam. Trong s nh ng “tuy t chiêu” c a chính quy n đ a ph ng đ thúc dân làm ph n s đóng góp có bí kíp “Quy tr tài s n t ng đ ng”. Nghĩa là, không có ti n đóng góp thì cán b , công an đ n nhà, th y có gì đáng giá khuân luôn v xã...

Ồi ! Ba mươi năm tr c, ba mươi năm sau, chính sách tàn b o y v n y h t không h thay đ i. “N u nh ngày x a, H t ng đồng đ c tuyên b v i toàn th đ ng bào trong n c và nhân dân qu c t v “h ng trăm th thu vô lý, làm cho dân ta, nh t là dân cày và dân buôn tr nên b n cùng” thì 63 năm sau cái b n tuyên ngôn b t h đó, đ ng c ng s n l i cho “quan” xã xi t n c ... quan tài – cái m nh gE1 cu i cùng đ a m i ng i v ch n linh thiêng.”

Hi n nay xã H i L c, huyện H u L c, Thanh Hóa còn g n 60% h đói nghèo, con s này nh ng năm tr c còn cao h n. V y mà g n ch c năm qua, bà con n i đây v n ph i v o l ng g ng gánh nh ng kho n đóng góp, khoán ph t l lũng. Ai không có ti n đóng thì s b chính quy n đ a ph ng dùng “bi n pháp m nh”, chà đ p lên nghĩa xóm, tình làng.

L t tóm chuy n c a bài báo:

“Quan” xã xi t n c ... quan tài

V H i L c, theo s ch đ n c a ng i dân, tôi t p vào nhà c a ông Nguyễn văn Th y, thôn L ch Tr ng. Trong căn nhà20tu nh toàng, ông Th y đ khóc, đ c i k l i câu chuy n b b t b ván canh vì thi u n .

- Ch ng bi t nh ng kho n ti n gì mà m i năm nhà tôi ph i đóng t i m y trăm nghìn. Cái ăn hàng ngày còn ph i còng l ng tìm ki m thì s ti n y, v i gia đình tôi, qu là quá l n. Hôm y, khi tôi đi bi n v , th y v s t s t ng i khóc, h i, bà thu t l i câu chuy n, khi n tôi th y tr i đ t nh chao đ o quay cu ng. Thì ra trong lúc tôi đi làm, chính quy n xã và thôn đã p vào “quy tr tài s n”, nghĩa là t ch thu đ v t t ng đ ng. Nhà duy ch có m y t m ván canh, tôi t u phòng xa lo h u s cho mình, là đáng giá nên h khuân đi.

Ông b o, khi y, tiE1c m y t m ván thì ít, mà cay đ ng v cách hành x c a nh ng ng i đ c coi là “đ y t c a dân” thì nhi u. Kh n n n thay cái ki p nhà nghèo! Đ n m y t m ván h u s mà cũng không gi đ c thì m t mũi đầu mà th y m i ng i.

H n năm sau k t ngày kinh hoàng y, anh Nguyễn văn Năm, con trai út c a ông t Nam ra. Th y b k chuy n, anh đ c nh n túi lên xã hoàn thành nghĩa v đóng góp c a gia đình. L n y c n cũ l n l i, anh n p cho xã h n 1 tri u đ ng. Đóng xong, ng là đ c l y m y t m ván v , nào ng ... Anh ngã ng a khi ng i ta b o, mu n l y ván v thì ph i n p ti n l u kho 5 nghìn m t ngày. H n m t năm tr i “n m trên xã”, “phí trông coi” có khi l n h n c giá tr m y t m ván.

Suy tính thì t h n, i thêm c n túi, anh đành tay không i th i ra v ...

Theo ông Nguyễn Văn Chi n - Tr ng công an xã – “Quy tr tài s n” là vi c làm... c n thì t đ chính quy n x lý nh ng h gia đình ch a th c hi n đ y đ nghĩa v đóng góp do Nhà n c và đ a ph ng quy đ nh. C th nhà anh Năm, ch a hoàn thành nghĩa v nên xã ti n hành t m thu m y mi ng ván trên...

Nhà báo, dân quân, công an và n i cháo tr ng

Nhà ch Ngô th Sáng cũng n m trong di n b “quy tr tài s n”. Năm y nhà ch n h n 100 nghìn ti n đóng góp. Nh nh ng ch c ng i toàn tr con lít nhít nên làm ch ng đ ăn. Hôm cán b đ n, ch đã h t i kh n xin, nh ng h không nghe. Cu i cùng, th y nhà ch có m t chi c bàn và m t chi c gh sa lông nan, h đã khuôn đi.

Lúc tôi đ n (nhà báo) ch Sáng đang cùng các con ăn tr a. B a tr a là n i cháo tr ng cùng m y con cá v n. Cá này, dân bi n bán r nh cho. Đang hí hoáy ghi hình b a ăn đ m b c y, không bi t t đầu 4-5 ng i m c ng p vào. L i là m y cán b thôn “m n cán” đ n “n m b t tình hình”. Th y ch Sáng ti p t c chia s cùng tôi cu c s ng v t v , m t thanh niên c t ngang: - “Các anh đ đầu th nh ? Sao th y là i nh ?” Tôi đ ng ghi, bình th n tr i: -E2Tôi là nhà báo anh ”. Đang lúc đôi co thì ông Nguyễn Văn Chi n - Tr ng công an xã đ n. Ông th a nh n gi y t c a tôi h p i . Nh ng m t ng i t x ng là tr ng thôn gay g t: - “N u chú mà ghi i hình nh n i cháo thì chú b đi ngay! Tôi kh ng đ nh nhà này là... v v n!” Nghe ông tr ng thôn nói v y, ch Sáng ôm m t khóc òa. Còn n i cháo thì m t tr c m t sau, ng i ta đã đem đi đâu m t. Theo yêu c u c a m y ng i i m t, tôi i v h i tr ng c a thôn Th ng Hùng đ cùng h ... trao đ i công vi c.

T i h i tr ng, ông thôn tr ng đ n tôi không đ c đ a hình nh n i cháo c a ch Sáng lên báo, vì nh th thì khác gì bôi x u hàng ngũ lãnh đ o thôn. Ông nh n m nh, n u tôi “c tình” đ c p đ n v n đ ... không đ p này, ông s có ý ki n ngay!

“Phép công”... ông c làm!

Bi t có nhà báo v , m y bô lão i thôn H ng Thái c đ p xe lên xu ng ki m tìm. Theo chân h , tôi v thăm gia đình ch Li u, nhà ng ngay m t con đ ng đ n lên trung tâm xã.

Trò chuy n v i ch Li u chúng tôi luôn đ c m t công an viên kè kè bên c nh. Ti p chuy n tôi, ch Li u không c m đ c n c mát. Ch b o, ch không bi t ch và cũng ít đi ra ngoài. Th nh ng, trong thâm tâm mình, ch tin ch c m t đi u r ng ch ng có n i đầu ng i dân i kh nh đ t này.

Đ t cao đi m “Quy tr tài s n” năm 2004, gia đình ch b tam thu m t chi c ti vi, tài s n đáng giá duy nh t lúc đó. Sáng hôm y ch đang lúi húi n u c m còn ch ng ch b con thì “đoàn công tác” t p vào nhà. Không thu đ c nh ng kho n n đ ng, đoàn t m thu luôn chi c TV.

Th y nhà b ng đ ng “m t” c a, ch n c m t nh m a. Van nài, xin x , nh ng vì “vi c công” nh ng “công b c c a nhân dân” v n không h xúc đ ng. Năm sau, cào c u vay m n đ c chút ti n, ch ng ch lên xã xin “chu c i” chi c ti vi. Th nh ng ch ng hi u h b o qu n th nào đem v đ c n a tháng thì c m t. Ti c c a ch i i khóc tu tu.

Nhà báo Nguyễn Quang Thi u sau khi đ a ra vài hình nh t ng tr ng trong bài phóng s dài h i c a ông i nông thôn đ minh h a b m t th c c a cái g i là xã h i Xã H i Ch Nghĩa “văn minh ti n b đ c i p t do h nh phúc” nó là nh th , ông minh đ nh i p tr ng c a mình:

“Nh ng gì tôi đang nói v nông thôn và nông dân Vi t Nam m i ch là 50% s th t. Th c t còn t h i h n r t nh u. Sai l m này t t nhiên thu c v nh ng ng i ho ch đ nh chính sách và tr c ti p qu n lý nông thôn. V i cá nhân mình, tôi không ch p nh n b t c i i bi n mình nào c a

nh□ ng ng□□ i này”.

Chao ôi! Nh□ ng gì c□ a 50% còn l□ i20mà ông Thi□ u không dám ph□ i lên m□ t báo đó là x□ b□ n, chôn s□ ng, đ□ p đ□ u b□ ng l□□ i cu□ c, b□ cào đ□ i v□ i nh□ ng h□ nào nghèo quá không có v□ t gì đáng giá trong nhà đ□ “đoàn công tác” có th□ “Quy tr□ tài s□ n” t□ ch thu khuôn đi, mà năm 1950 trong đ□ t “C□ i cách ru□ ng đ□ t” “Đ□ i c□ i cách” đã làm ch□ gì?

Dù ông không nói ra, nh□ ng ng□□ i ta cũng đã đ□ c th□ y ý ông □ đằng sau đ□ u ch□ m.

T□ i nghi□ p cho ông Thi□ u, m□ t mình ông đ□ ng gi□ a 14 ngàn b□ i bút chuyên n□ nh đ□ ng, b□ cong ngòi vi□ t, cúc cung ca t□ ng ch□ đ□ và đánh phá, bồi b□ n, vu kh□ ng k□ t án nh□ ng ai dám nói lên s□ th□ t x□ u xa c□ a ch□ đ□ dù ch□ 50 ph □ n trăm nh□ ông đã dám làm, đ□ ki□ m chút c□ m th□ a canh c□ n nhét cho đ□ y cái túi c□ m và bắm v□ ng ch□ cho cái giá áo, li□ u ông có cô đ□ n và có n□ m n□ p s□ h□ i cho đ□ n lúc ch□ t nh□ nhà văn Nguy□ n Tuân t□ thú tr□□ c khi nh□ m m□ t không? Dù sao ông cũng đáng khâm ph□ c l□ m l□ m khi đang □ gi□ a lòng ch□ đ□ , m□ t ch□ đ□ b□ t nhân, đi ng□□ c l□ i lòng dân, mà dám hiên ngang kh□ ng đ□ nh m□ t cách m□ nh m□ :

“Có l□ nh□ ng ng□□ i lái tàu đang t□ th□ a m□ n khi th□ y con tàu đang ch□ y v□ i t□ c đ□ cao v□ phía tr□□ c. H□ nghĩ, c□ đà ch□ y nh□ th□ , ch□ ng m□ y ch□ c con tàu s□ đ□ n đích. Nh□ ng, khi đã ch□ ch đ□□ ng ray thì t□ c đ□ cao ch□ đ□ n đ□ n m□ t tai n□ n không l□□ ng mà thôi.”

Cái đích và cái tai n□ n ông Thi□ u tiên đoán đang đ□ ng ch□ lù lù bên tri□ n v□ c th□ m, phía tr□□ c m□ t c□ a Nhà n□□ c c□ ng s□ n Vi□ t Nam. Càng ti□ n nhanh, ti□ n m□ nh, ti□ n v□ ng ch□ c thì t□ i đích càng s□ m. Hãy c□ lên! Toàn dân đang nóng lòng ch□ !

Đã ba m□□ i ba năm r□ i k□ t□ ngày Vi□ t c□ ng c□□ ng chi□ m mi□ n Nam b□ ng b□ o l□ c, sáp nh□ p hai mi□ n Nam B□ c thành m□ t, g□ i là th□ ng nh□ t đ□ t n□□ c, áp đ□ t ng□□ i dân d□□ i ách nô l□ phong ki□ n ki□ u m□ i, r□ p khuôn theo m□ u qu□ c Trung c□ ng, v□ n c□ s□ t máu trong cách c□□ p bóc tài s□ n nhân dân đ□ làm giàu cho b□ n thân, cho t□ p đoàn th□ ng tr□ c□ a mình gi□ ng y nh□ th□ i kB “C□ i cách văn hóa” c□ a Mao Tr□ ch Đông, ti□ n sang th□ i “C□ i cách ru□ ng đ□ t” c□ a H□ Chí Minh.

Ch□ có đi□ u b□ y gi□ , thay cái bình m□ i, r□□ u đ□ c v□ n y nh□ cũ. Danh t□ “C□ i cách ru□ ng đ□ t” thay b□ ng “Quy tr□ tài s□ n”. “Đ□ i c□ i cách” thay b□ ng “Đ□ i công tác”. B□ n khuy□ n □ ng khuy□ n m□ chuyên lòng s□ c đ□ u h□ , x□ b□ p thay b□ ng “công an nhân dân”.

Ngày x□ a □ trong r□ ng m□ i ra, còn □ u tr□ , đ□ ng ta đi ăn c□□ p theo l□ i th□ o kh□ u l□ c lâm nên l□ li□ u quá. Gi□ đây, đã là th□ k□ 21 r□ i, đ□ ng ta đã có nhi□ u th□ c s□ , ti□ n s□ đ□□ c đào t□ o t□ Liên Xô, Trung Qu□ c tr□ v□ , h□ c đ□□ c nh□ ng ngón ngh□ “th□ n s □ u qu□ kh□ c” c□ a các s□ t□ , nên cách ăn c□□ p và hà l□ m nhân dân r□ t tinh vi, h□ p pháp l□ m.

Đó là cách Đ□ ng ta và Nhà n□□ c ta l□ p ra cái g□ i là Tòa Án kiêm luôn ba ch□ c: làm lu□ t, thi hành lu□ t và x□ lu□ t nên dân oan có mi□ ng cũng không th□ kêu tr□ i đ□ minh oan.

Và nh□ ng quan tham cũng đ□□ c cái Toà án này che ch□ cho m□ t cách an toàn.

Nh□ ng v□ án dân d□ ng tr□ tr□ n tr□ n tráo m□ i đây đã minh ch□ ng hùng h□ n cho nh□ ng đi□ u nói trên. Kh□ i c□ n kê ra đây làm chi cho phí gi□ y.

L□ i ông nh□ c tôi khuyên: Ba m□□ i năm tr□□ c, ba m□□ i năm sau c□ ng s□ n c□ v□ n là c□ ng s□ n, s□ t máu v□ n=2 0là b□ n ch□ t không thay đ□ i c□ a chúng.

Có l□ câu khuyên này giá tr□ ch□ ng kém câu nói c□ a ông Thi□ u.

Tôi t□ b□ h□ n ý đ□ nh v□ di d□□ ng tu□ i già □ quê nhà. Kh□ quê h□□ ng không có v□ ng□ t nh□ l□ i rao hàng c□ a nh□ ng ng□□ i c□ ng s□ n lū lū□ t kéo nhau ra h□ i ngo□ i rao bán.

Kh□ quê h□□ ng gi□ đây đã b□ t□ m b□ i nh□ ng hóa ch□ t nh□ p tràn lan vô t□ i v□ t□ Trung C□ ng nên có v□ chua l□ , chát ng□ t và đ□ y đ□ c t□ ch□ t ng□□ i.

□ x□ ng□□ i tuy không có kh□ cho con cháu tôi “trèo hái m□ i ngày” nh□ ng có m□ t b□ u tr□ i không khí t□ do bao la cho chúng tha h□ hít th□ . Con ng□ =E 1i c□ n không khí t□ do đ□ s□ ng h□ n là kh□

Ba m... i năm tr... c – Ba m... i năm sau

Tác Giả: Nguy&n Thanh Ty

Thứ Tư, 22 Tháng 4 Năm 2009 15:45

ng&t. Không ăn kh& ng&t cũng ch& ng& sao, hu& ng& chi là kh& đ&c.

Cái không khí t& do tr&n quý mà h&n n&a tri&u ng& i Vi&t ph&i b& th&y trên r&ng sâu n&&c đ&c, d&&i lòng bi&n c& đ& đánh đ&i, hi&n t&i cái quê h&&ng có chùm kh& ng&t ch&a có. B&o quy&n c&ng s&n Hà N&i v&n là nh&ng tay đ&u n&u ác ôn bao th&u “tr&n gói”, chúng toàn quy&n ban phát.

Đó là lý do t&i sao ng& i Vi&t h&i ngo&i v&n ph&i quy&t tâm ch&ng c&ng dù đã h&n ba m... i ba năm, đ& tranh đ&u dành l&i k& đ&&c cho 80 tri&u đ&ng bào trong n&&c đang thối thóp th&. H& s& không bao gi& cam ch&u c&nh “phân ph&i”, “xin c&ho” không khí đ& th& theo ki&u tem phi&u đong đo m&t l&n n&a.

Xin quý v& “V&t ki&u iu n&&c” s&p x&nh xang áo g&m v& làng nên “c&n t&c vô áy náy” cho ch&c ăn, đ& khi b& Vi&Xi tráo hàng gi&, lúc &y có h&i, lui chân cũng còn k&p./.

Nguy&n Thanh Ty 10/4/09